Het Gelders Vlaggenprotocol

1. Inleiding

Dit vlaggenprotocol beschrijft hoe de provincie Gelderland vlaggen inzet als zichtbare en symbolische communicatie. Vlaggen dragen bij aan verbinding met de samenleving, tonen waar de provincie voor staat en maken maatschappelijke thema's zichtbaar. Dat vraagt om een weloverwogen beleid, met daarin de uitgangspunten en de praktische zaken. Dit protocol biedt een consistent kader voor vaste vlagmomenten en ad-hoc situaties.

2. Juridisch kader

Het vaststellen en toepassen van een vlaggenprotocol is een uitvoeringsaangelegenheid en valt onder de verantwoordelijkheid van het college van Gedeputeerde Staten (GS), conform artikel 158 lid 1 onder a van de Provinciewet. Deze verantwoordelijkheid wordt belegd binnen de portefeuille Algemeen Bestuur.

De portefeuillehouder Algemeen Bestuur kan advies inwinnen bij (het kabinet van) de Commissaris van de Koning, gelet op diens expertise op het gebied van protocol, representatie en bestuurlijke duiding en bij team Buitenlandse Betrekkingen en Lobby met kennis over buitenland representatie en internationale betekenis. Afhankelijk van het onderwerp kan ook informatie ingewonnen worden bij de betreffende inhoudelijke portefeuillehouder.

3. Betekenis

Voor het Huis der Provincie staan vier vlaggenmasten. Het hijsen van een vlag is een vorm van zichtbare communicatie waarmee zonder woorden een boodschap wordt overgebracht. Afhankelijk van de gelegenheid kan een vlag verschillende betekenissen hebben, zoals trots, verbondenheid, viering, herdenking, respect, gastvrijheid of aanwezigheid. Vlaggen en vlaggenmasten dragen bij aan de zichtbaarheid en herkenbaarheid van de provincie en worden ingezet om aandacht te vragen voor gebeurtenissen, waarden en maatschappelijke thema's.

Daarnaast spelen vlaggen een rol bij officiële momenten en bijzondere gelegenheden, zoals nationale feestdagen, provinciale bijeenkomsten en herdenkingen. Ook kunnen vlaggen worden ingezet om gasten welkom te heten, bijvoorbeeld bij bezoeken van ambassadeurs of andere officiële delegaties.

Vlaggen zijn daarmee meer dan decoratie. Zij vormen een krachtig symbool van identiteit, representatie en verbondenheid. Door middel van vlagvoering laat de provincie zien waar zij voor staat, hoe zij in verbinding staat met de samenleving en welke waarden en gebeurtenissen zij onder de aandacht wil brengen.

4. Het Gelders Vlaggenprotocol

Het Gelderse vlaggenprotocol bestaat uit de volgende kaders;

- Vlaggen worden ingezet als middel voor zichtbare en symbolische communicatie en dragen bij aan herkenbaarheid, representatie en maatschappelijke betrokkenheid.
- De bevoegdheid voor het vaststellen en toepassen van het Gelderse vlaggenprotocol berust bij het college van GS. De portefeuillehouder Algemeen Bestuur is bestuurlijk verantwoordelijk voor de uitvoering hiervan.
- Het voeren van een vlag heeft altijd een betekenisvol karakter. Daarom wordt terughoudend omgegaan met aanvullende en afwijkende vlagvoering.

- De Nederlandse vlag, de Europese vlag en de Gelderse vlag worden dagelijks gevoerd bij het Huis der Provincie als uitdrukking van de verbondenheid met respectievelijk Nederland, Europa en Gelderland.
- De vredesvlag wordt als vaste vierde vlag gevoerd als symbool van vrede, vrijheid, democratie, verdraagzaamheid en verbinding.
- De provincie Gelderland sluit voor gebruik van de Nederlandse driekleur aan bij het vlaggenprotocol van het Rijk en voor gebruik van de Europese vlag bij de Europese richtlijnen.
- Bij overige vlagvoering van de Gelderse vlag en/of een thematisch of symbolische vlag en Gelders maatwerk ligt eigen beleid ten grondslag. Dit geldt zowel voor de momenten waarop een vlag voluit wordt gevoerd als voor de situaties waarin de vlag halfstok wordt gehesen.
- Gelders maatwerk wordt uitsluitend toegepast door middel van de Gelderse vlag of thematische en symbolische vlaggen. Zie paragraaf 5.3 voor uitgangspunten.
- Bij officiële bezoeken van ambassadeurs, buitenlandse delegaties of internationale vertegenwoordigers kan tijdelijk een protocollaire vlag worden gevoerd.
- In bijzondere omstandigheden of bij actualiteiten kan GS besluiten (tijdelijk) af te wijken van de reguliere vlagvoering. Dit kan door middel van besluitvorming.

5. Standaard vlag(uit)voering

Binnen het Gelderse vlaggenbeleid wordt onderscheid gemaakt tussen verschillende categorieën vlaggen, die elk een eigen doel en betekenis hebben;

- De Nederlandse driekleur; *neemt een bijzondere positie in als nationaal symbool en symboliseert de verbondenheid van Gelderland met Nederland*
- De Europese vlag; *onderstreept het belang van Europese samenwerking voor provinciale opgaven*
- De Gelderse vlag; *vertegenwoordigt de provincie zelf en staat symbool voor de identiteit, historie, trots en verbondenheid van Gelderland en haar inwoners*
- Thematische of symbolische vlaggen; *bieden de mogelijkheid om aandacht te vragen voor maatschappelijke thema's, herdenkingen, bewustwordingscampagnes of waarden die aansluiten bij de ambities en verantwoordelijkheden van de provincie.*

Indien geen bijzondere aanleiding bestaat, worden standaard vier vlaggen gevoerd:
- de Nederlandse vlag,
- de Europese vlag,
- de Gelderse vlag
- en de thematische vredesvlag.

Hiermee wordt verbondenheid met land, provincie, Europa en vrede zichtbaar gemaakt. Het zicht vanaf de Markt is dan als volgt:

5.1 Het gebruik van de Nederlandse driekleur

Voor het voeren van de Nederlandse driekleur sluit de provincie Gelderland aan bij de landelijke vlaginstructie. Dat geldt zowel voor de momenten waarop de vlag voluit wordt gevoerd als voor de situaties waarin de vlag halfstok wordt gehesen. Wijzigingen in de landelijke vlaginstructie werken rechtstreeks door in het Gelderse vlaggenbeleid. Indien het Rijk de vlaginstructie wijzigt, wordt deze wijziging automatisch door de provincie Gelderland gevolgd, zonder dat daarvoor een afzonderlijk besluit van GS.

De Nederlandse vlag heeft een unieke status die andere vlaggen niet hebben, omdat zij het land en het staatsbestel vertegenwoordigt waarvan de provincie deel uitmaakt. De landelijke vlaginstructie bepaalt op welke dagen rijksgebouwen de Nederlandse vlag hijsen en hoe dat gebeurt. Die instructie bevat een minimumnorm voor de officiële vlagdagen. Het Rijksvlaggenprotocol is te vinden op: Wanneer kan ik de Nederlandse vlag uithangen? | Rijksoverheid.nl

GS kiezen ervoor om, aanvullend op de landelijke vlaginstructie de Nederlandse vlag, dagelijks te voeren bij het Huis der Provincie. De dagelijkse Nederlandse vlag is geen thematische of politieke keuze, maar een uitdrukking van de bestuurlijke positie van Gelderland binnen Nederland. Hiermee wordt op zichtbare wijze uitdrukking gegeven aan de verbondenheid van Gelderland met Nederland.

Om de eenduidigheid, neutraliteit en herkenbaarheid van het vlagbeleid te waarborgen, worden geen andere (structurele) uitzonderingen op de landelijke vlaginstructie gemaakt. **De dagelijkse aanwezigheid van de Nederlandse vlag vormt daarom de enige aanvulling op de landelijke vlaginstructie binnen de provincie Gelderland.**

5.2 Het gebruik van de Europese vlag

Voor het dagelijks voeren van de Europese vlag bij het Huis der Provincie bestaan er geen wettelijke Nederlandse of Europese voorschriften die dat verbieden of verplicht stellen. Provincies, gemeenten en andere overheden hebben hierin beleidsruimte. Wel zijn er enkele algemeen aanvaarde protocolregels en Europese richtlijnen.

Dit is te vinden op: EU flag | European Union

De Europese vlag wordt dagelijks gevoerd bij het Huis der Provincie om uitdrukking te geven aan de verbondenheid van Gelderland met de Europese Unie. Hiermee wordt zichtbaar gemaakt dat de provincie onderdeel uitmaakt van een bredere Europese gemeenschap en actief samenwerkt met Europese instellingen, regio's en partners. De vlag onderstreept het belang van Europese samenwerking voor de provinciale opgaven.

De Europese vlag wordt in beginsel niet ingezet voor politieke standpunten, campagnes of belangenbehartiging. Het gebruik van de vlag is uitsluitend gericht op het zichtbaar maken van de bestuurlijke, maatschappelijke en institutionele verbondenheid van Gelderland met Europa.

5.3 Gelders maatwerk

Naast de landelijke vlaginstructie en de reguliere vlagvoering kent de provincie Gelderland ruimte voor **Gelders maatwerk**. Deze ruimte maakt het mogelijk om op passende wijze uitdrukking te geven aan de Gelderse identiteit, provinciale betrokkenheid en maatschappelijke ontwikkelingen. Daarbij staat voorop dat vlagvoering een bijzonder en zichtbaar communicatiemiddel is. Het hijsen van een vlag is nooit vrijblijvend en vraagt daarom om een zorgvuldige afweging.

Binnen het Gelders vlaggenbeleid wordt maatwerk uitsluitend toegepast door middel van besluitvorming van GS met betrekking tot de Gelderse provincievlag, thematische vlaggen en andere symbolische of maatschappelijke vlaggen. Hiermee kan de provincie aandacht vragen voor gebeurtenissen, initiatieven of ontwikkelingen die aansluiten bij haar rol, verantwoordelijkheden en waarden.

Om de herkenbaarheid, neutraliteit en consistentie van het vlagbeleid te waarborgen, worden verzoeken om af te wijken van de reguliere vlagvoering getoetst aan een aantal uitgangspunten;

- Het onderwerp moet passen bij de waarden van de provincie Gelderland, zoals vrijheid, democratie, verbinding en inclusiviteit en respect voor de rechtstaat.
- De keuze moet passen bij de publieke functie van de provincie en aansluiten bij haar taken, verantwoordelijkheden en positie als openbaar bestuur.
- De afweging moet in overeenstemming zijn met de Grondwet, het gelijkheidsbeginsel en de algemene beginselen van behoorlijk bestuur.
- De provincie treedt zorgvuldig, neutraal en verbindend op en houdt hier rekening mee bij de keuze om een thematische of symbolische vlag te voeren.
- Er wordt rekening gehouden met mogelijke precedentwerking en de vraag of vergelijkbare verzoeken in de toekomst op een consistente wijze kunnen worden behandeld.
- Het kan zowel incidenteel als structureel zijn. Bij incidenteel is er sprake van één specifiek moment (een datum of een aaneengesloten periode) en bij structureel wordt het opgenomen in het Gelders vlaggenprotocol. Dit laatste heeft invloed op de huidige standaard vlagvoering.
- Actualiteiten of bijzondere omstandigheden kunnen aanleiding geven om incidenteel van de standaard vlagvoering af te wijken.

5.3.1 *Het gebruik van de Gelderse vlag*

De Gelderse vlag wordt gebruikt om de identiteit, zichtbaarheid en representatieve rol van de provincie tot uitdrukking te brengen. De vlag kan worden gevoerd bij provinciale bijeenkomsten, officiële ontvangsten, herdenkingen, vieringen, werkbezoeken en andere gelegenheden waarbij de provincie Gelderland als bestuurlijke organisatie of als gemeenschap van inwoners wordt vertegenwoordigd. De Gelderse vlag vormt daarbij het primaire middel om provinciale verbondenheid en herkenbaarheid zichtbaar te maken.

Het gebruik van de Gelderse vlag vindt plaats op basis van een bestuurlijke besluitvorming en binnen de in paragraaf 5.3 genoemde uitgangspunten. Dit geldt zowel voor het hijsen, halfstok voeren of strijken van een vlag.

De Gelderse vlag wordt dagelijks gevoerd bij het Huis der Provincie als zichtbaar symbool van de provincie Gelderland. De vlag draagt bij aan de herkenbaarheid van het provinciebestuur en maakt duidelijk dat het Huis der Provincie het bestuurlijke hart van Gelderland is. Daarnaast geeft de vlag uitdrukking aan de identiteit, geschiedenis en verbondenheid van de provincie en haar inwoners. Door de Gelderse vlag permanent te voeren wordt op een blijvende en herkenbare wijze invulling gegeven aan de representatieve rol van de provincie en wordt de band met de Gelderse samenleving zichtbaar benadrukt.

5.3.2 Het gebruik van thematische/symbolische vlaggen

Thematische en symbolische vlaggen kunnen worden gehesen wanneer daarmee aandacht wordt gevraagd voor een maatschappelijk relevant onderwerp dat aansluit bij de waarden, taken en ambities van de provincie Gelderland. Het gebruik van dergelijke vlaggen vindt plaats op basis van een bestuurlijke besluitvorming en binnen de in paragraaf 5.3 genoemde uitgangspunten.

In Gelderland zijn de volgende vlagmomenten vastgelegd voor thematische/symbolische vlaggen (de vierde vlaggenmast);

- De vredesvlag wordt als vaste vierde vlag gevoerd. Hiermee wordt zichtbaar uitdrukking gegeven aan het belang dat de provincie hecht aan vrede, vrijheid, democratie, verdraagzaamheid en onderlinge verbinding. De vredesvlag heeft een breed herkenbare en verbindende symbolische betekenis en sluit aan bij de rol van de provincie als openbaar bestuur dat werkt aan een veilige, inclusieve en democratische samenleving. Door de vredesvlag permanent te voeren wordt een blijvend signaal afgegeven van respect voor deze waarden en wordt benadrukt dat vrede en vrijheid niet vanzelfsprekend zijn, maar voortdurende aandacht en inzet vragen.
- De regenboogvlag wordt als vierde vlag gevoerd op 31 maart (Transgender Day of Visibility), 17 mei IDAHOBIT (International Day Against Homophobia, Biphobia and Transhobia) en 11 oktober Coming Out Day. Dit is onder meer op basis van moties Regenboogprovincie Gelderland (16M75, 9 november 2016), Er zitten meer kleuren in de regenboog (21M70, 10 november 2021) en LHBTIQA+ veilig en vrij in Regenboogprovincie Gelderland (23M98, 8/15 november 2023).
- Orange the World (bewustwording geweld tegen vrouwen): in de vierde vlaggenmast wordt van 25 november tot en met 10 december de Orange the World vlag gehesen. Dit is op basis van toezeggingen die zijn gedaan bij de beantwoording op Statenvragen over Orange the World 2020 in Nederland (PS2020-349).
- Vanwege de standplaatsgebondenheid van het Huis der Provincie kan de vierde vlaggenmast incidenteel worden ingezet voor thematische of symbolische vlagvoering die direct verband houdt met de geschiedenis, identiteit of maatschappelijke betekenis van de locatie. Een voorbeeld hiervan is de jaarlijkse vlagvoering met de Airborne vlag. De Airborne vlag wordt in de Airborne week (derde week van september) in de vierde vlaggenmast gehesen vanwege de bijzondere historische verbondenheid van Arnhem met de herdenking Operatie Market Garden.

Bij de afweging om een thematische of symbolische vlag te voeren wordt naast de uitgangspunten in paragraaf 5.3 rekening gehouden met eventuele voorschriften of richtlijnen van de organisatie die de vlag beheert of uitgeeft. Deze voorschriften worden gerespecteerd, tenzij zij strijdig zijn met het Gelderse vlaggenprotocol. In dat geval prevaleert het Gelderse vlaggenprotocol.

6. Bijzondere situaties

Tot slot blijft ruimte bestaan voor bijzondere momenten en uitzonderlijke omstandigheden. Actualiteiten, herdenkingen, bijzondere gebeurtenissen of maatschappelijke ontwikkelingen kunnen aanleiding geven om (incidenteel) af te wijken van de reguliere vlagvoering. Hierbij wordt steeds gekeken naar de betekenis van de gebeurtenis, de relatie met de rol en waarden van de provincie, het maatschappelijke draagvlak en de wens om een consistent, verbindend en uitlegbaar vlagbeleid te voeren. Hierdoor blijft het Gelderse vlaggenprotocol zowel zorgvuldig als flexibel en doet het recht aan de verschillende betekenissen die vlaggen voor de provincie kunnen hebben. Zowel voor incidentele als structurele afwijkingen is besluitvorming van GS nodig.

6.1 (Inter)nationale gebeurtenis

Bij nationale of internationale gebeurtenissen of bij andere (bijzondere) aangelegenheden kan de minister-president een speciale vlaginstructie uitvaardigen. De provincie volgt deze rijksinstructies.

6.2 Rouw en herdenking

Indien op grond van een aanwijzing van het Rijk, de Europese Unie of uit hoofde van provinciale rouw (als een

actief provinciale politieke ambtsdrager of provinciale medewerker tijdens dienstverband komt te overlijden) een vlag halfstok wordt gevoerd, wordt deze vlag als enige gevoerd. De overige vlaggen worden gedurende deze periode tijdelijk gestreken. Hiermee wordt op eenduidige en waardige wijze uitdrukking gegeven aan de rouw- of herdenkingsbetekenis van het vlagmoment.

6.3 Protocollaire en internationale vlagvoering

Bij officiële bezoeken van ambassadeurs, buitenlandse delegaties, vertegenwoordigers van nationale overheden of internationale instellingen kan de provincie aanvullende vlaggen voeren uit protocollair oogpunt. Hierbij kan naast de Nederlandse, Gelderse en Europese vlag ook de nationale vlag van het betreffende land worden gehesen. De gangbare volgorde is dan het voeren van de volgende vlaggen: de Nederlandse vlag, de nationale vlag van het betreffende land, de Europese vlag en de Gelderse vlag.

De vredesvlag wordt gedurende het bezoek tijdelijk gestreken en na afloop van het bezoek weer gehesen. Op deze wijze wordt op passende en protocollaire wijze uiting gegeven aan gastvrijheid en internationale samenwerking, zonder afbreuk te doen aan de vaste aanwezigheid van de Nederlandse, Europese en Gelderse vlag.

Deze vlagvoering heeft een representatief en gastvrij karakter en geldt uitsluitend voor de duur van het bezoek of de officiële gelegenheid. Indien nodig kan de portefeuillehouder Algemeen Bestuur advies inwinnen bij (het kabinet van) de Commissaris van de Koning, gelet op diens expertise op het gebied van protocol, representatie en bestuurlijke duiding.

6.4 Praktische uitvoering, weersomstandigheden en onderhoud

De praktische uitvoering van het vlaggen op werkdagen ligt bij de daarvoor aangewezen facilitaire dienst, die zorgdraagt voor het tijdig en correct hijsen en strijken van de vlaggen conform dit protocol.

Indien een vastgesteld vlagmoment op een zaterdag of zondag valt, wordt de betreffende vlag op de voorafgaande vrijdag om 17.00 uur gehesen. Deze werkwijze vloeit voort uit het feit dat buiten de reguliere werkdagen geen facilitaire bezetting beschikbaar is voor de uitvoering van vlagwerkzaamheden

Bij ongunstige weersomstandigheden, zoals harde wind of storm, kan uit veiligheidsoverwegingen worden besloten om vlaggen niet te hijsen of tijdelijk te verwijderen. Daarnaast wordt zorggedragen voor goed onderhoud van de vlaggen, zodat deze schoon, representatief en in goede staat blijven.